

Valmšteei mätt'tõõzz

Mii lij **TUVA** ?

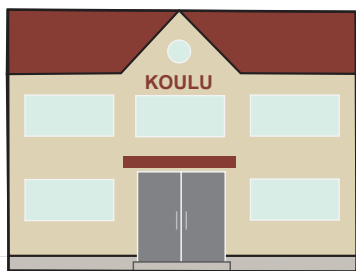
Mii lij **TELMA** ?

ideo**grammi**

Karttuum aaunâs sagstõöllâm staanân

Karttõõzz lij raajjâm Ideogrammi.
Tee'kst käivvan lij õnnum mätt'tempää'ljes.fi – seiddõs.
Aunnâz lij raajjâm Šoddâmväkksai Staanlett ry 2019.
Jäärglâ'ttemtuâj da TUVA -pei'vvtummus lij tuejjuum
Vuõiggâdvuõtt siltteed/ Nivus -ha'ŋķķõõzzâst 2021.

1. Pâiškooul mângga

Pâiškooul looppâst ton vuäitak smiõttâd,
mâi'd haa'lääk tuejjeed.

Tu'st liâ mângg vaajtõsmäin.
Vuäitak mätt'tõõttâd jiõccad ämmat.

2. Ämmatlaž vuâđđtu'tkkõs

Vuäitak ooccâd mättjempäi'k
ouddmiârkkân ämmatškooulâst.
To'ben vuäitak mättjed jiöccad ämmat.

Vuäitak vuäžžad mätt'töözzid jeärbuž staan.
Ouddmiârkkân tulkk le'be veä'kkteei
vui'tte veä'kkted tuu mättjummsäst

Vuâđđtu'tkkõs ämmatškooulâst peštt
kolmm ee'jj.
Ouddâl ämmta mättjummsä,
vuäitak harjttööllâd mättjemtäaidaid
tu'tkkõs-škooultõ'sse valmštee'jest
škooultöözzâst le'be **TUVA**ast.

3. Valmšteei škooultõõzz

Valmšteei škooultõõzz liâ kue'htt:

- **TUVA** lij tu'tkkõs-škooultõ'sse valmšteei škooultõs
- **TELMA** lij tuõjju da jiõččnõ'sse jie'llma valmšteei škooultõs.

TUVA

Haa'lääk-a smiõttâd, mii tuu äjšmâtt?
Smiõttak-a, ko'st leäk pue'rr?
Taarbšak-a ha'rjõtõõzz tääidaid,
koid taarbšak mättjummšest?

Tõn määinast **TUVA** vuäitt lee'd
tu'nne pue'rmõssân suäppi.

TUVA pešt õõut ee'jj.

TELMA

Taarbšak-a ha'rjõtõõzz
jiijjad aa'sši hâiddmõõžžâst?
Jõs taarbšak, tu'nne vuäitt suäppâd **TELMA**.

TELMA vuäitt pe'stted 1–3 ee'jj.

Škooultõõzz peštmõš puätt tõ'st,
mu'vddem tääid da täävtõõzz tu'st liâ.

Valmštee'jin škooultõõzzin jiõk valmštõõv ämmta.

Valmštee'jin škooultõõzzin harjijtâ'lle tääidaid,
koid taarbšak mättjummšest da arggie'llmest.

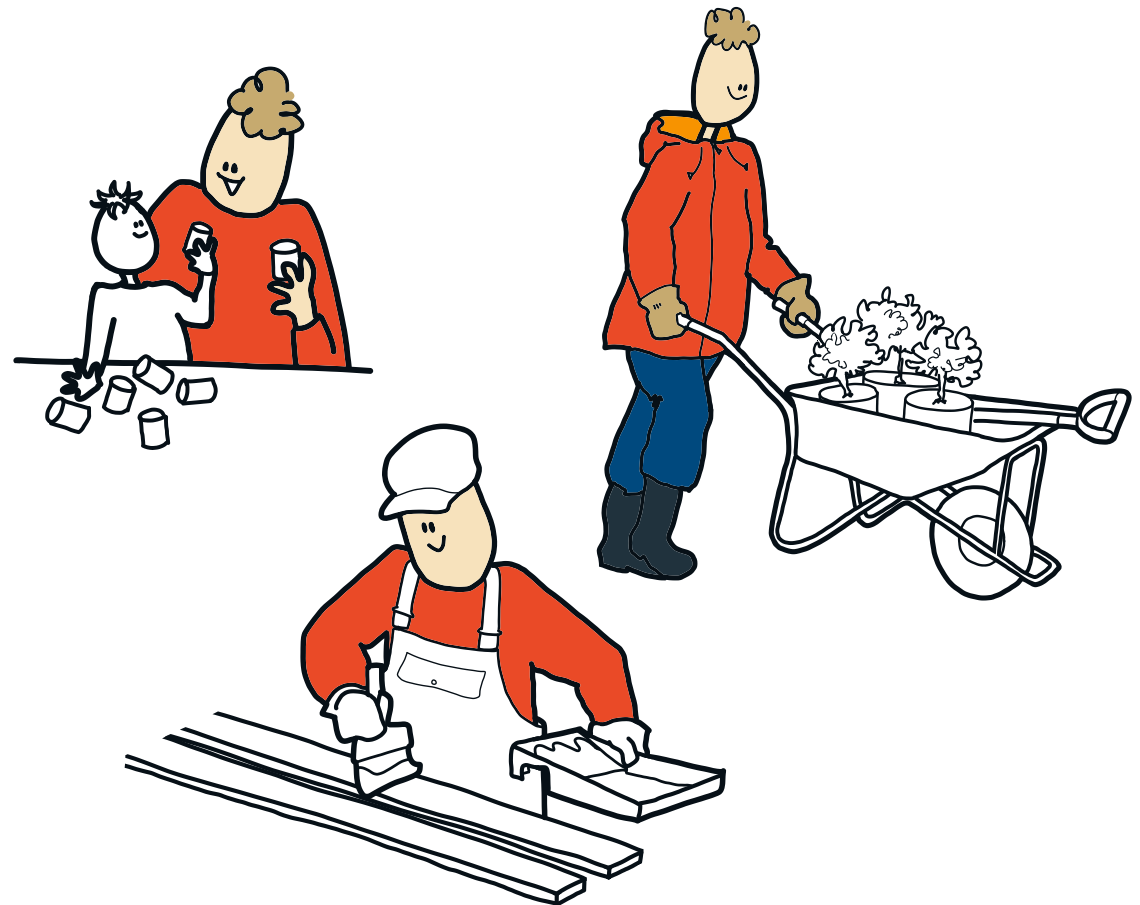
4. TUVA

Jõs jiök veäl teäđ,
mu'vddem tuäj haa'lääk tuejjeed,
tu'nne vuäitt suäppäd **TUVA**-škooultõs.

Täävtõssân lij, što **TUVA** poddân

- ton kaaunak jiõccad suäppi ämmat.
- ton oo33ak jiõccad suäppi mättjempäi'k.

TUVA-škooultõõzzâst

- vuäitak tobdstõõttâd jee'res ämmtid
- vuäitak smiõttâd, mu'vddem tuäj suävči tu'nne
- vuäitak vuäžžad teäđ,
- ko'st vuäitak mättjed ämmat
- vuäitak oou'deed mättjem täaidääd.

5. TUVA

TUVAast vuäžžak mättjummša
tu'nne suävtöllum staan.
Vuäitak pââ'jdâ'tted vuâđđškooul
tuõđštõõzz nââmid.
Vuäžžak lââ'ss täaidaid,
koid taarbšak mättjummšest da arggie'llmest.
Mättjak ooccâd teâđ jee'res aa'sšin.

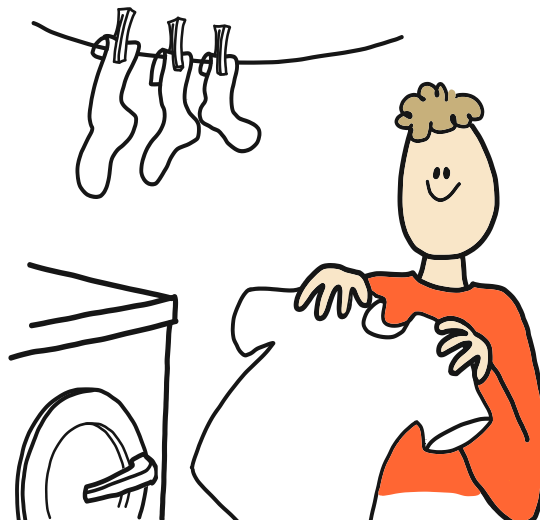
TUVA mâŋŋa vuäitak ooccâd
mättjempäi'k tu'tkkõ'sse
jää'dteei škooultõ'sse.

6. TELMA

TELMA-škooultõs valmštâall tuu
tuõjju da jiõčnõ'žže jie'llma.
TELMAast mättjak täaidaid,
koid taarbšak mättjumšest,
tuâjj-jie'llmest da õhtsažkåå'ddest.

Mättjak ââ'nned huõl jiijjstad da
jiijjad aa'sšin.
Mättjak täaidaid,
koid taarbšak aargâst, mâ't-a

- dommhåiddmõš
- porrmõšraajjmõš
- arggliikkummuš
- põõzzõõttmõš

Mätt'tõõðak ââ'nned tie'ğğ da ä'sšõõttâd

- kaaupâst
- tiõrvâsvuõttkõõskõõzzâst
- baanĸâst

Mättjak ââ'nned ouddmiârkkân

- te'lfon
- teättmašina
- ka'ndar

Mättjak toi'mmjed õhtsažkåå'ddest

- tobdsted jiijjad vuõiggâdvuõðid
da õõlgtõõzzid
- ooccâd vie'ĸĸ, jõs taarbšak tõn.

7. TELMA

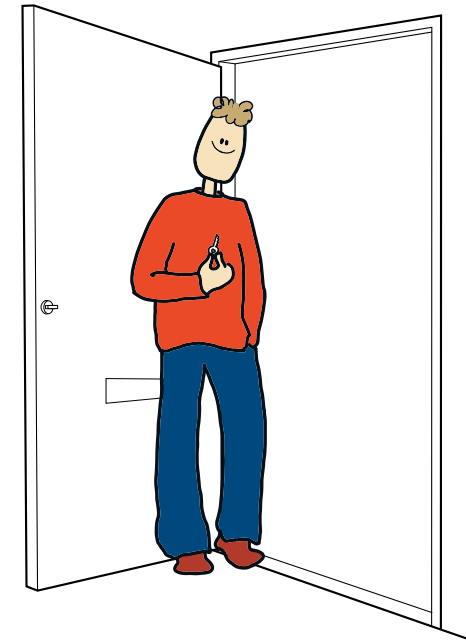
TELMAast mättjak toi'mmjed õõutsââ'jest
järrsivui'm da vuâkka suâppâm naa'lin.
Mättjak sagstõõllâd jee'res oummivui'm.
Mättjak vä'ldded vuâstta
vuâ'pstõõzz da maacctõõzz.

TELMAast

- harijtõõlak jee'resnallšem tuâjaid
- mättjak tobdsted måkam
tuâj tu'nne suâ'ppe
- vuäžžak teâđ tuâjj- da
pei'vvtuâimm'mõõžžâst de pä'lkk̄tuâjast.

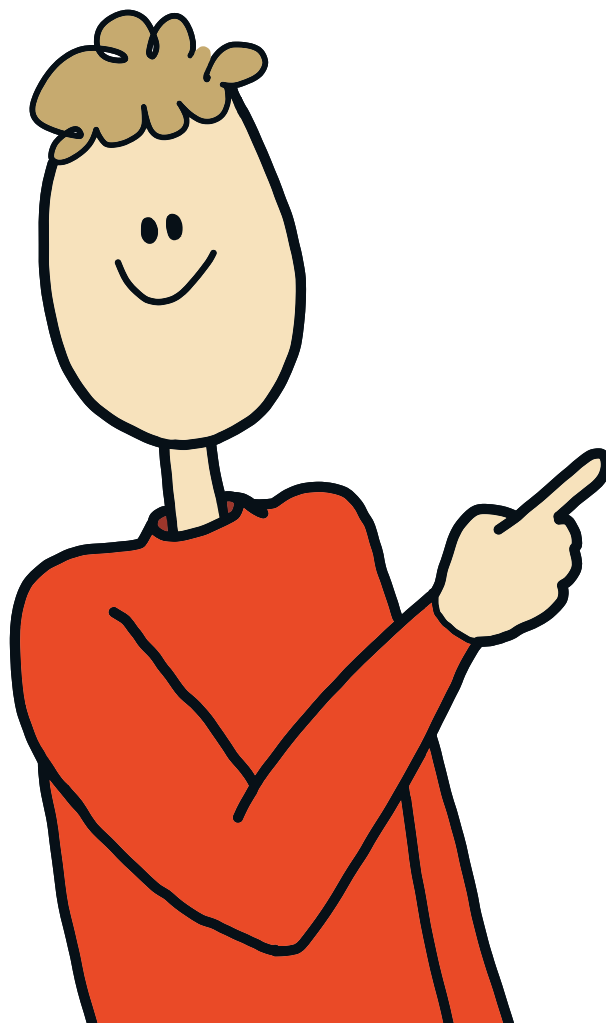
TELMAast vuäžžak teâđ
jeâlstem vaajtõsmääinin.
Vuâitak smiõttâd, mu'vddem
põõrtâst haa'lääk jälsted.

TELMA mânia

- vuâitak piâssâd tu'nne
suâppi tuõjju le'be
tuâjj- da pei'vvtuâimm'mõ'šše
- vuâitak jie'lled vuei'tlvõ'žžen
jiõččnaž jie'llem.

8. Lââ'ssliiḡk

Mätt'töspää'ljes.fi seeidain lij teätt
mätt'tööttâm vaajtösmääinin
da jee'res mättstroi'ttlin: www.opintopolku.fi

AMEO seeidast lij teätt
ämmatlain jeärböžmättstroi'lin: www.ameo.fi

Täin mättstroi'ttlin še jä'rjste
škooultöōzz jeä'rab staan taarbšee'jid:
Lää'ddjânnam Diakoniaškooultempäi'kk
<https://www.sdo.fi/>
Savo ämmatškooultempäi'kk
<https://sakky.fi/fi>
Jokilaakso škooultemkā'ddöhttös
<https://www.jedu.fi/>
Ruä'vnjaarg škooultemkā'ddöhttös
<https://www.redu.fi/fi>
Škooultösköōskös Salpaus
<https://www.salpaus.fi/>

Vuäitak printteed tän aunnâz addröōzzâst:
www.tukiliitto.fi/toiminta/tukiliiton-oppaat-ja-materiaalit/
Lââ'ssteâđaid mättstroi'ttli ne'ttseeidain.